

чення витрат на виробництво окремих видів продукції використовується **єдина** для всіх студентів електронна база (нормативи витрат розроблені завідувачем кафедри аграрного менеджменту доктором економічних наук, професором В. М. Нелепом) нормативів витрат на 1 гектар площі посіву відповідної культури. При цьому всі студенти отримують індивідуальні результати розрахунків, які знаходяться в межах, що відповідають реальному економічному стану підприємства. Така методика виконання практичних робіт студентами, крім підвищення рівня самостійності, має ще одну суттєву перевагу: є можливість порівняти вихідні дані для різних варіантів завдання та їх результати і проілюструвати їх взаємозв'язок.

Л. В. Корват, ст. викладач
кафедри педагогіки та психології

МОТИВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ОСОБИСТОСТІ В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

Технології дистанційного навчання складаються з педагогічних та інформаційних технологій. Педагогічні технології — це технології опосередкованої взаємодії викладача зі студентами з використанням телекомунікаційного зв'язку та методології індивідуальної роботи студентів зі структурованим навчальним матеріалом, представленим в електронному вигляді. Інформаційні технології дистанційного навчання — це технології створення, передачі та збереження навчальних матеріалів, організації і супроводу навчального процесу за допомогою телекомунікаційного зв'язку.

Педагогічні технології дистанційного навчання мають вирішувати специфічні задачі відносно процесу цього виду навчання, особливу увагу приділяючи психолого-педагогічним аспектам.

Мотиваційний аспект дистанційного навчання вимагає такої ж підвищеної уваги, як і в інших видах навчання, оскільки проблема зовнішньої та внутрішньої мотивації незадовільно вирішується навіть в традиційному навчанні, а для дистанційного вимагає нових підходів. Мотивація дистанційного навчання може бути кількох видів: пізнавальна, соціальна, економічна, особистісна, ділова.

Використання телекомунікаційних технологій у навчанні активізує мотивацію, додаючи до навчальної діяльності студента дослідницький компонент, дозволяє оцінити інтегративний хара-

ктер нових інформаційних технологій стосовно конкретних навчальних дисциплін, а також сприяє подоланню психологічних бар'єрів при засвоєнні комп'ютерних технологій. Важливим є те, що процес навчання стає захоплюючим, розвивається творчий підхід. Механізм взаємодії студента та комп'ютера сам по собі дуже цікавий і має певні аспекти, які потрібно враховувати в педагогічних та психологічних новаціях.

Викладач дистанційного навчання повинен обов'язково продумувати мотиваційну сторону пізнавальної діяльності, тобто враховувати можливості інформації. Оскільки в дистанційному навчанні процес безпосереднього спілкування з викладачем обмежений, то треба підсилювати інші можливі компоненти мотивації: надавати яскраві приклади, цікаві завдання, ставити відкриті проблемні запитання, демонструвати можливості професійного зростання. Студенти потребують постійної уваги та схвалення результатів, особливо при успішних починаннях. Ефективним може бути застосування різноманітних засобів при навчанні, одним з яких є публікація на сервері результатів успішного виконання завдань. Викладачі дистанційного навчання відмічають, що представлення для загального огляду журналу успішності дуже добре мотивує студентів та «підганяє» відстаючих.

Домінуючою формою дистанційного навчання є самостійна робота студентів. Застосування комп'ютера забезпечує індивідуалізацію навчання, підвищує мотивацію, сприяє надбанню самостійності. Це дає можливість вибирати багатоваріантні дії, а також способи і методи навчання. Наявність системи повернення до будь-якого місця курсу забезпечує психологічний комфорт студентів. За дослідженнями західних викладачів, при дистанційному навчанні студент 43 % навчального часу витрачає на самостійну роботу, 28 % — на вивчення навчальних матеріалів, а 5 % — на роботу з відео матеріалами, а решту часу вільно за потребами.

Самостійна робота є чи не найефективнішою формою навчальної діяльності. Всі знання та навички наукової і практичної роботи набуваються в процесі самостійної роботи. Як і інші форми навчальної діяльності, самостійна робота полягає в роботі з інформацією. Питання цілеспрямованої організації навчальної інформації набувають особливої актуальності. Це важливо в дистанційному навчанні, адже організація самостійної роботи і управління нею відбуваються опосередковано через інформацію і в цьому випадку студенти не тільки самостійно виконують практичні завдання, але й відпрацьовують увесь теоретичний матері-

ал. Тому необхідно визначити і передбачити основні психолого-педагогічні проблеми, пов'язані з підготовкою особистості до самостійної роботи в процесі дистанційного навчання та розробити рекомендації з попередження психологічних бар'єрів та своєчасної адаптації до складної інформації.

Л. В. Корват, ст. викладач
кафедри педагогіки та психології

ОСОБИСТІСНЕ ЗРОСТАННЯ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ ПСИХОЛОГІЇ

Ідеї гуманізації навчальної діяльності в останній час набувають все більшої актуальності та значення. Процес розвитку освіти в Україні характеризується пошуками та розробками таких педагогічних технологій, які б максимально сприяли формуванню соціально активної, творчої особистості, здатної до самостійного управління власною життєдіяльністю, такої, котра перебуває в гармонійній єдності з собою, з людьми та оточуючим світом.

Новітня педагогічна технологія являє собою багатовимірну модель системи дій викладача та студента (учня), які необхідно виконати в ході оптимально організованого навчально-виховного процесу з метою одержання високого рівня знань, формування позитивних особистісних рис.

Особливе місце серед сучасних педагогічних технологій займають так звані особистісно орієнтовані технології навчання, основне призначення яких полягає в тому, щоб підтримувати і розвивати природні якості та індивідуальні здібності студента (учня), допомагати в становленні його суб'єктивності, соціальності, культурної ідентифікації, творчої самореалізації.

Реалізація особистісно орієнтованих технологій навчання на практиці абсолютно неможлива без глибокої психологічної підготовки викладачів, оскільки такі технології ґрунтуються на врахуванні психічних закономірностей розвитку та формування особистості.

Тим важливішим є застосування новітніх навчальних технологій при викладанні курсу психології, який не так давно увійшов до навчальних планів усіх вищих освітніх закладів.

Загальна мета викладання курсу психології є багатогранною і полягає не стільки в передачі студентам знань з психології, а й — що є більш важливим — скільки навчити використовувати отримані знання та вміння в майбутніх професійній діяльності, в ор-